

VÍTĚZSLAV NOVÁK

V Tatrách,
symfonická báseň, op. 26
In the Tatra Mountains,
symphonic poem

OLDŘICH FLOSMAN

Michelangelův kámen,
koncert pro violu a orchestr
The stone of Michelangelo,
Concerto for viola and orchestra

P ř e s t á v k a I n t e r v a l

JOSEF SUK

Pohádka. Suita pro velký orchestr
na motivy hry Julia Zeyera.
Radúz a Mahulena, op. 16
Fairy tale.
Suite for great orchestra

O věrném milování Radúze a Mahuleny
a jejich strastech

About the constant love of Raduz and
Mahulena and their trials

Intermezzo. Hra na labutě a pávy

Intermezzo. Playing at swans and peacocks

Intermezzo. Smuteční hudba

Intermezzo. Funeral music

Runy kletba a jak byla láskou zrušena

Runa's curse and how it was broken

by true love

Dvořákova síň Rudolfinum
Dvořák Hall of Rudolfinum

19:30

středa
Wednesday

září
September

12

JOSEF SUK

Fantastické scherzo, op. 25

Fantastic scherzo

ROZHLASOVÝ SYMFONICKÝ ORCHESTR Z VÍDNĚ
VIENNA RADIO SYMPHONY ORCHESTRA

JITKA HOSPROVÁ viola Viola

BERTRAND DE BILLY dirigent Conductor

Koncert je vysílán přímým přenosem
na stanici Český rozhlas 3 – Vltava.

Předpokládaný konec koncertu je 21.30 hod.

Prázdninové pobyty na Valašsku a Slovácku v letech 1896 a 1897, během nichž poznal rázovitou lidovou kulturu tohoto regionu, způsobily v umělecké orientaci **Vítězslava Nováka (1870–1949)** přelom, pomohly mu v jeho další cestě vpřed a daly jeho hudbě příznačnou osobitost. Nejdůležitějšími plody tohoto období jsou kromě klavírní Sonáty Eroicy tři symfonické básně. První z nich „**V Tatrách**“, komponoval v roce 1902 a její mimohudební program formuloval sám takto: „Stísněná nálada před hrozící bouří. Bělošedé mlhy se plazí po rozervaných, srázných horských štítech. Slunci se ještě podaří proniknout mrak a na chvíli vyjasnit tento vznešeně smutný, kamenný kraj. Ale již jsou tu nové mraky, stále hustší, hrozivější a klikaté, oslňující blesky s nimi. Rozpoutává se bouře. Její vztek se tříští o žulové, nepoddajné stěny Tater... Po tuhém zápase se vrací zase klid. Zapadající slunce zlatí vrcholky horských velikánů a odkudsi zdaleka zaznívá večerní klekání. Noc v závoji protkaném perlami se sklání nad Tatrami...“

Skladbu provedla jako první Česká Filharmonie s Oskarem Nedbalem 25. listopadu 1902. Potom ji však autor dosti podstatně přepracoval a v této definitivní podobě zazněla se stejným orchestrem, ale s dirigentem Rudolfem Reissigem 7. prosince 1907. Od té doby patří k nejčastěji uváděným skladbám svého autora a patří pro své krásy také do zlatého fondu české symfonické hudby.

Oldřich Flosman (1925–1998), žák Pavla Bořkovce, byl ve své tvorbě hodně ovlivněn zejména Šostakovičem a Prokofjevem, ale dokázal do moderní české hudby přinést i vlastní osobitý vklad. Určitá část jeho tvorby je pochopitelně poplatná dobovým estetickým názorům a požadavkům na společenskou funkci umění, ale tam, kde se dovedl nad ně povznést a dát se vést jen vlastní uměleckou inspirací, vytvořil skladby, které jsou i dnes poutavé svou hudební řečí, opřenou o lidovou nápěvnost, upřímným lyrismem i dokonalou kompoziční technikou.

Skladba **Michelangelův kámen** (1970) je koncert pro violu, komponovaný na žádost Lubomíra Malého, který ji také několikrát provedl. „Kámen“ v titulu díla představuje překážky, které klade hmota umělci a které musí při tvorbě překonávat. Odtud tedy vysvětlení pro zápasivý charakter Flosmanovy hudby, která má naléhavost osobní výpovědi, ale nabízí ve svém závěru i smířlivé řešení. Skladba byl poprvé provedena v roce 1976 v Erfurtu se sólistou Ude Nissenem, v Čechách ji uvedla Česká filharmonie na 23. Koncertní přehlídce Svazu československých skladatelů o rok později s Lubomírem Malým.

V roce 1897 byl mladý **Josef Suk (1874–1935)** vyzván, aby zkomponoval scénickou hudbu k pohádkové hře Julia Zeyera Radúz a Mahulena. Byla to pro mladého talentovaného skladatele znamenitá příležitost, o níž se později sám vyjádřil v dopise nakladateli M. Urbánkovi: *Na žádost básníka převzal jsem tuto práci, která měla a má dosud na další tvoření mé veliký vliv a způsobila obrat v mém tvoření*“. Po úspěšné premiéře

Radúze a Mahuleny (6. dubna 1898 v Národním divadle) se Suk rozhodl upravit ze scénické hudby orchestrální suitu, aby usnadnil provozování díla, které oprávněně považoval za zdařilé a významné. Tak vznikla od srpna 1899 do května 1900 **Pohádka op. 16**, čtyřdílná orchestrální suite, do níž Suk přenesl všechny klíčové hudební myšlenky ze scénické hudby. Jednotlivé věty jsou pro snazší posluchačovu orientaci opatřeny programními názvy odkazujícími k pohádkovému příběhu. 1. věta „*O věrném milování Radúze a Mahuleny a jejich strastech*“ čerpá hlavně z Prologu (včetně slavného houslového sóla) Jako kontrastní protiklad k milostnému zpěvu se zde objeví i čtyřtónový „motiv smrti“ (c-fis-gis-d). 2. věta „*Hra na labuť a pávy*“ je rozverná polka v pravidelné třídílné formě. Ve středním dílu zazní nářev Vratkovy písně „*Tři sestry byly co se rády měly*“. Ve 3. větě zní „*Smuteční hudba*“ utvořená jednak z motivu smrti, jednak z nostalgického sboru o ztracené mladosti ze 4. dějství hry (Ó mladosti jsi jako zlatý pták). Finální věta *Runy kletba jak byla láskou zrušena* přináší jednak dramatickou vášnivou hudbu rozlícené, pomstychtivé Runy a současně i rekapitulaci všech klíčových motivů díla. V závěru se navrácí roztoužené houslové sólo z prologu.

Premiéra Pohádky se uskutečnila 7. února 1901 v Rudolfinu v podání České filharmonie pod taktovkou Oskara Nedbala.

Koncertní sezóna 1902/03 byla tak náročná že se Suk dostal k tvůrčí práci zase až v létě, ale novou skladbu – **Fantastické scherzo, op. 25** – měl již promyšlenou, takže práce mu šla dobře od ruky a během léta partituru dokončil. Je to hudba pro Suka trochu netypická. Není to věta, která v symfoniích zpravidla znamená ulehčené oddechnutí a pohodu, nýbrž spíše fantastická hra světla a stínu. Je v ní jakýsi neklid a podráždění, které je jen ve středním díle vystředáno graciózním pohybem, jasnými barvami harfy a flétny a krajkami trylků. Repríza úvodního dílu – jak předepisuje forma scherza – však přinese zase jiné odstíny barev a nové varianty tématického materiálu, jak je nabízela Sukova bohatá umělecká fantazie. Zbývá dodat, že skladba zazněla poprvé 18. dubna 1903 na koncertě pražské konzervatoře a že prvním dirigentem byl J. Káan.

Holidays spent in Moravian Wallachia and Moravian Slovakia in 1896 and 1897, during which he became acquainted with the distinctive folk culture of this region, led to a turning point in Vítězslav Novák's (1870–1949) artistic direction, helping him in his further development and giving his music a characteristic originality. The most significant fruits of this period are, apart from his Sonata Eroica for piano, three symphonic poems. The first of these 'In the Tatra Mountains', was composed in 1902 and Novák himself described its extra-musical programme as: 'The gloomy mood before the looming storm. White-grey mist creeps along the rugged, steep mountain peaks. The sun manages to break through

the clouds and for a moment it illuminates this majestically sad, stony landscape. But new clouds arrive, increasingly dense and threatening, together with zigzag, blinding lightening. A storm begins, its rage shattering against the invincible granite slopes of the Tatra Mountains... After a tough struggle, calm returns once again. The setting sun gilds the peaks of the giant mountains and somewhere in the distance the evening angelus is heard. Night, robed in a pearl-covered veil, spreads over the Tatras...'

The work was first performed by the Czech Philharmonic conducted by Oskar Nedbal on 25 November 1902. The composer subsequently reworked the piece considerably and the final version was performed by the same orchestra conducted by Rudolf Reissig on 7 December 1907. Since then it has become one of the composer's most frequently performed works and, for its beauty, has also become a part of the golden treasury of Czech symphonic music.

The works of **Oldřich Flosman (1925–1998)**, pupil of Pavel Bořkovec, were influenced significantly by Shostakovich and Prokofiev in particular, however he also managed to make his own original contribution to modern Czech music.

A certain part of his work is, understandably, a product of the aesthetic views of its time and the requirements concerning the social function of art. However when he managed to rise above this and allowed himself to be led purely by his own artistic inspiration, he composed works whose musical expression, based on folk melodies, sincere lyricism and fine compositional technique, are captivating even today.

The Stone of Michelangelo (1970) is a Viola Concerto, composed at the request of Lubomír Malý, who performed it several times. The 'stone' in the title of the work represents the obstacles, in the form of substance, which the artist has to overcome throughout the creative process. This explains the conflicting nature of Flosman's music, which has the urgency of a personal testimony but at its end offers a conciliatory resolution. The work was premiered in 1976 in Erfurt by the soloist Ude Nissen, and in Bohemia it was first performed in the following year by the Czech Philharmonic and Lubomír Malý at the Union of Czechoslovak Composers' 23rd Concert Review.

When, at the literary salon of the arts patron Josef Hlávka, the young **Josef Suk (1874–1935)** came across the old Slovak tale of the love between Radúz and Mahulena, he decided to put it to music. He gave it the form of an incidental melodrama, into which he incorporated independent instrumental pieces, leading to the creation of an important work for the stage containing an organic union of music and poetry. The work had its premiere, with a cast of leading National Theatre actors, on 6 April 1898 and it became clear that Czech musical culture had been enriched by a valuable work.

When the composer realised the limited possibilities of performing his music within a work for the theatre, he decided to use the most beautiful pieces in an orchestral suite and set about doing so as

soon as he found the time in between his perpetual concert tours around the world with the Czech Quartet. This led to the creation of a suite simply entitled **'Fairytale'** which, since its premiere on 7 February 1901 performed by the Czech Philharmonic and conducted by Oskar Nedbal, has become a favourite work by this composer. The opening part in particular, with its beautiful violin solo, which is quite often played independently as an encore violin piece, is enchanting in its straightforward expressiveness and tenderness.

The 1902/03 concert season was so demanding that Suk did not have time for composing until the summer, but he had his new work – the **Fantastic Scherzo, op. 25** – well thought out, so composing went smoothly and the score was finished during the summer. This piece of music is not entirely typical of Suk's work. It is not a movement, which in symphonies usually brings a lighter respite and ease, but rather the fantastical play of light and shade. It contains a certain unease and agitation, which is replaced in the middle part by a graceful movement, the bright tones of the harp and flute, and lace-like trills. However, the return to the first part – as prescribed by the scherzo form – once again brings other tonal shades and new variations of the thematic material, as proffered by Suk's rich musical imagination. The work was first performed on 18 April 1903 at a concert of the Prague Conservatory, conducted by J. Káan.

JITKA HOSPROVÁ

začala hrát na housle ve svých sedmi letech. V roce 1989 začala studovat violu na Konzervatoři v Plzni a pod vedením prof. Jana Motlíka vyhrála první cenu v Mezinárodní violové soutěži v Hradci nad Moravicí v kategorii soutěžících do 18 let. V roce 1998 se stala členkou Bennewitzova kvarteta, jež koncertovalo nejenom v České republice, nýbrž i v Holandsku, Rakousku a Německu. O rok později vyhrála druhou cenu v soutěži Beethovenových Hradec. V roce 2001 uzavřela svá studia na pražské Akademii múzických umění. Jitka Hosprová se objevila jako sólistka u řady domácích orchestrů, jakými jsou Pražská komorní filharmonie, Plzeňská filharmonie, Moravská filharmonie a další. Od

července 2004 spolupracuje se světově proslulým violistou a profesorem Luigim Albertem Bianchim. Spolu absolvovali mnohé koncerty v Itálii a Monte Carlu. V uplynulé sezóně se objevila v USA s Francouzským komorním orchestrem, s Českou filharmonií, Východočeskou komorní filharmonií a na festivalu Pražský podzim dnes vystupuje se Symfonickým orchestrem Rakouského rozhlasu a televize ORF.

JITKA HOSPROVÁ

she began playing the violin at the age of seven. In 1989 she started studying viola playing at the Conservatoire of Pilsen. Under guidance of prof. Jan Motlik, she gained the first prize at the International Viola Competition in Hradec nad Moravice in the category up to eighteen years.

In 1998 she became a member of the Bennewitz Quartet. The ensemble gave concerts not only in the Czech Republic, but also in Netherlands, Austria and Germany. In 1999 it won the second prize in International Competition Beethovenův Hradec. In 2001 she finished her studies at the Academy of Performing Arts in Prague. Jitka Hosprova has appeared as a soloist with orchestras at home as Prague Philharmonia, Pilsen Philharmonic Orchestra, Moravian Philharmonic Orchestra etc., and she has also given many chamber concerts together with renowned Czech artists. Since July 2004 Jitka Hosprova has been co-operation with the world-known Italian viola player and professor Luigi Alberto Bianchi. They have been giving number of joint concerts in Italy and Monte Carlo. In 2006/2007 season she has performed in USA with L'Orchestre de Chambre de France, with Czech Chamber Philharmonic Orchestra Pardubice, with Radio Symphonieorchester Wien at the International Music Festival Prague Autumn.

BERTRAND DE BILLY

převzal v září 2002 místo hudebního ředitele a šéfdirigenta Vídeňského rozhlasového orchestru. Narodil se a vzdělával v Paříži, kde nejprve hrál v různých orchestrech, jež později dirigoval. Jeho prvním čelným dirigentským místem bylo šéfování v Anhaltském divadle v Dessau. Mezi lety 1996 až 1998 převzal stejné místo ve vídeňské Volksoper a o rok později se stal generálním hudebním ředitelem ve Velkém divadle Licea v Barceloně, kde zůstal až do roku 2004. Bertrand de Billy často spolupracuje s významnými orchestry i operními scénami po celém světě, jakými jsou státní opery ve Vídni, Berlíně, Hamburku a Mnichově, Královská opery Covent Garden v Londýně, bruselská La Monnaie, Státní opery v Paříži i scény ve Washingtonu a Los Angeles. Má za sebou angažmá v newyorské Metropolitní opeře a v rámci salcburských hudebních slavností, jakož i těsnou spolupráci s vídeňským Musikvereinem a Musikhausem nebo s Divadlem an der Wien.

BERTRAND DE BILLY

In September 2002 Bertrand de Billy took over the position as Music Director and Chief Conductor of the Vienna Radio Symphony Orchestra (VRSO). Born and educated in Paris, he first played in and then conducted various orchestras in his hometown before working as a first conductor at the Anhaltische Theater in Dessau. From 1996 to 1998 he held the same position at the Vienna Volksoper and 1999 he became General Music Director at the Gran Teatre del Liceu in Barcelona (until 2004). Bertrand de Billy frequently works with major orchestras and opera-houses around the world such as the State-Operas of Vienna, Berlin, Hamburg and Munich, the Royal Opera House Covent Garden, La Monnaie in Brussels, the Opera National de Paris and also in Washington and Los Angeles. He has engagements at the New York Metropolitan Opera as well as at the Salzburg Festival and also has a close collaboration with the Musikverein in Vienna, the Wiener Konzerthaus and the Theater an der Wien.

ROZHLASOVÝ SYMFONICKÝ ORCHESTR Z VÍDNĚ

V roce 1969 se z Symfonického orchestru Rakouského rozhlasu a televize (ORF) stal Rozhlasový symfonický orchestr z Vídně a od té doby si získává postavení jednoho z nejvšestrannějších orchestrů v Rakousku. Od svého založení se vídeňský RSO soustředí primárně na propagaci soudobé hudby. Pod vedením šéfdirigentů Milana Horvata, Leifa Segerstama, Lothara Zagroska, Pinchase Steinberga a Dennisa Russella Daviese, rozšířil vídeňský RSO svůj repertoár, který zahrnuje hudbu z před klasického období až po avantgardní díla. Od 1. září 2002 je šéfdirigentem vídeňského RSO Bertrand de Billy.

Mezi hudebníky, kteří s RSO hostovali, patří slavní umělci, jakými jsou Leonard Bernstein, Ernest Bour, Andrew Davis, Christoph von Dohnanyi, Christoph Eschenbach, Michael Gielen, Hans Werner Henze, Ernst Krenek, Bruno Maderna, Krzysztof Penderecki, Wolfgang Sawallisch, Giuseppe Sinopoli, Hans Swarowsky a Jeffrey Tate. V hudební sezóně 2006/2007 orchestr spolupracuje s renomovanými hostujícími dirigenty jako Michael Gielen, Peter Eötvös, Michel Plasson, Martyn Brabbins nebo Wayne Marshall a s představiteli nové generace jako například Tugan Sokhiev, Kirill Petrenko a Gabriel Feltz.

VIENNA RADIO SYMPHONY ORCHESTRA

In 1969, the Vienna Radio Symphony Orchestra emerged from the Grand Orchestra of the Austrian Broadcasting Corporation (ORF) and ever since has been gaining status as one of the most versatile orchestras in Austria. Since its foundation, the Vienna RSO has

concentrated mainly on cultivating contemporary music. Under its chief conductors Milan Horvat, Leif Segerstam, Lothar Zagrosek, Pinchas Steinberg, and Dennis Russell Davies, the Vienna RSO continued to expand its repertoire to include music from the pre-classical period all the way to the avant-garde. As of September 1, 2002, Bertrand de Billy has been Chief Conductor of the Vienna RSO.

Guest performers of the RSO have included such famous artists as Leonard Bernstein, Ernest Bour, Andrew Davis, Christoph von Dohnanyi, Christoph Eschenbach, Michael Gielen, Hans Werner Henze, Ernst Krenek, Bruno Maderna, Krzysztof Penderecki, Wolfgang Sawallisch, Giuseppe Sinopoli, Hans Swarowsky, and Jeffrey Tate. 2006/2007 the orchestra will work with renowned guest conductors as Michael Gielen, Peter Eötvös, Michel Plasson, Martyn Brabbins or Wayne Marshall and with representatives of the new generation as Tugan Sokhiev, Kirill Petrenko and Gabriel Feltz.

NENECHTE SI UJÍT

23. 9. neděle 19:30 Rudolfinum

HUDBA TŘÍ SLAVNÝCH RUSKÝCH AUTORŮ

GLINKA Ivan Susanin, předehra
BALAKIREV Klavírní koncert č. 2
ČAJKOVSKIJ Suita č. 3

ČESKÁ FILHARMONIE

KLAVÍR: IVAN RUDIN

DIRIGENT: ALEXANDER LAZAREV

27. 9. čtvrtek 19:30 Rudolfinum

BAMBERŠTÍ SYMFONIKOVÉ OPĚT V PRAZE

FIBICH Toman a lesní panna, symfonická báseň
BRITTEN Houslový koncert
BRAHMS Symfonie č. 1

BAMBERŠTÍ SYMFONIKOVÉ

HOUSLE: FRANK PETER ZIMMERMANN

DIRIGENT: JONATHAN NOTT

28. 9. pátek 19:30 Rudolfinum

BAMBERŠTÍ SYMFONIKOVÉ OPĚT V PRAZE - TENTOKRÁTE SE SVĚTOZNÁMÝM HOBOJISTOU

BEETHOVEN Zasněžení domu, předehra
VAUGHAN WILLIAMS Hobojový koncert
BRUCKNER Symfonie č. 4 „Romantická“

BAMBERŠTÍ SYMFONIKOVÉ

HOBOJ: ALBRECHT MAYER

DIRIGENT: JONATHAN NOTT

29. 9. sobota 19:30 Rudolfinum

**PROSLULÝ DIRIGENT
SEMJON BYČKOV
NA PRAŽSKÉM PODZIMU**

STRAUSS Enšpíglova šibalství

Výběr z písní

SIBELIUS Symfonie č. 5

SYMFONICKÝ ORCHESTR

NĚMECKÉHO ROZHLASU Z KOLÍNA NAD RÝNEM

SOPRÁN: GENIA KÜHMEIER

DIRIGENT: SEMJON BYČKOV

30. 9. neděle 19:30 Rudolfinum

**SLAVNÁ „EROICA“
V PODÁNÍ SKOTSKÉHO
ROZHLASOVÉHO TĚLESA**

ELGAR Cockaigne, předehra

WALTON Houslový koncert

BEETHOVEN Symfonie č. 3 „Eroica“

BBC SCOTTISH SYMPHONY ORCHESTRA

HOUSLE: JAMES EHNES

DIRIGENT: ILAN VOLKOV

Zbývající vstupenky k dostání večer v pokladně Rudolfinu!

18. ROČNÍK PRAŽSKÉHO PODZIMU PRO VÁS CHYSTÁ

BOURNEMOUTH SYMPHONY ORCHESTRA, CH. MANDEAL

STRASBOURG SYMPHONY ORCHESTRA, M. ALBRECHT

NDR RADIOPHILHARMONIE, E. OUE

ČESKÁ FILHARMONIE, A. FISCHER

SINFONIA VARSOVIA, K. PENDERECKI

SYMFONICKÝ ORCHESTR ČESKÉHO ROZHLASU, R. BENZI

KONZERTHAUSORCHESTER BERLIN, L. ZAGROSEK

PRAGUE SYMPHONY ORCHESTRA, G. A. MARSAN

VALENCIA ORCHESTRA, Y. TRAUB

ROYAL LIVERPOOL PHILHARMONIC ORCHESTRA, V. PETRENKO

MDR SYMPHONY ORCHESTRA, J. MÄRKL

PACO PEÑA

PRODEJ VSTUPENEK:

Pokladna Rudolfiny

Alšovo nábřeží 12, 110 00 Praha 1

tel.: 227 059 234

Vydal Mezinárodní hudební festival PRAŽSKÝ PODZIM, s.r.o.

se sídlem: Příběnická 20, 130 00 Praha 3, IČO: 60490829

Tel.: 222 540 484, Fax: 222 540 415

e-mail: festival@prazskypodzim.cz

www.prazskypodzim.cz

Grafická úprava: Eskira s.r.o.

Překlad: Claudia Carrington

Muzikologické texty: PhDr. Jaroslav Holeček • Fotografie: archiv

Vytiskla tiskárna: Pematisk s.r.o.